

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ȚI.

ANULŪ XLIX.

SĒ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 215.

Joi, 25 Septemvre (7 Octomvre.)

1886.

NOU ABONAMENTŪ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Octomvre 1886 st. v., se va începe unŭ nou abonamentŭ, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„ șese „ 20 „

„ unŭ anŭ 40 „

Abonarea se pŭte face mai ușorŭ și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numărulŭ fășiei sub care au primitŭ diarulŭ.

Domni ce se vorŭ abonă din nou sĒ binevoescă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

AdministraȚiunea.

Brașovŭ, 24 Septemvre 1886.

Revista de ieri amŭ încheiat-o cu cuvintele ponderose ale deputatului Iokai: „Dĕcă voimŭ sĒ fimŭ destoinici de luptă, trebuie sĒ facemŭ mai întĕiu pace la noi acasă. SĒ nu provocămŭ certe între clase, confesiuni și naționalități.”

D-lŭ Iokai este, precum scimŭ, membru alŭ partidei guvernului. De aceea trebuie sĒ credemŭ, că, scriindŭ rĕndurile de mai susŭ, a făcutŭ simplă întrebuintă de-o licență poetică, căci altfelŭ nu amŭ pŭte înțelegere ca unŭ aderentŭ alŭ regimului tizzaistŭ sĒ recunoască trebuința de-a se face pace în țĕră și de-a nu se provoca certe între locuitorii ei, când acestŭ regimŭ fără zizaniă și fără cĕrtă nici că mai pŭte esista.

În fața pericolorŭ din afară, ce amenință monarhia noastră și statulŭ ungarŭ în specialŭ d-lŭ Iokai este de părere, că este de lipsă ca poporele acestui statŭ sĒ trăiască în pace și bună înțelegere. Ar fi fostŭ de doritŭ ca vestitulŭ romanțierŭ ungarŭ sĒ fiă de față la adunarea generală a comitatului Tĕrnavei micĭ, spre a se convinge câtŭ de puținŭ împărtășescŭ regimulŭ actualŭ și organele lui din comitate vederile sale.

Negreșitŭ că Iokai va fi aflatŭ până acum din diare, că acĕsta adunare a votatŭ în 28 Septemvre a. c. unŭ aruncŭ de dare de 2% asupra populaȚiunii întregului comitatŭ, pentru a veni în ajutorŭ tendințelorŭ și scopului celŭ urmăresce Kulturegyletulŭ din Clușiu.

Bine că și Iokai se numără între membrii fondatori ai acestei reuniuni, dĕr, pe câtŭ scimŭ noi, elŭ s'a făcutŭ membru de bună voie. Organele guvernului din comitatulŭ Tĕrnavei micĭ înse voiescŭ în casulŭ de față a sili peste 60 de mii de Români și Sași din acestŭ comitatŭ sĒ contribue pentru nisce tendințe și scopuri, cari nu numai că li suntŭ cu totulŭ străine, ci le consideră chiar periculoase naționalității lorŭ.

Cum sĒ se pŭtă evita în fața unorŭ asemenea procederi zizaniile și certele dintre naționalități?

Membrii reprezentanței numitului comitatŭ, cari au adusŭ hotărĕirea de a se impune populaȚiunii dare pentru Kulturegylet, trebuie sĒ fiă nisce omeni fŭrte ignoranți, dĕcă nu sciu ceea ce scie d-lŭ Iokai și ceea ce se vorbește ađi în țĕra întrĕgă, că „se apropiă timpuri seriose și critice”, că „atmosfera politicei esteriore prevestește o mare furtună în Orientŭ”.

Dĕcă nu ni-ar spune firulŭ telegraficŭ, că agenții rusesci sunt peste măsură ocupați cu punerea la rĕnduicĕla a Bulgariei, amŭ trebui sĒ credemŭ, că ei agitĕază în secretŭ în comitatulŭ Tĕrnavei micĭ, ca sĒ provŭce zizaniă și cĕrtă în-

tre naționalități, chiar în aceste momente critice și chiar prin organele guvernului ungurescŭ.

Și ore ce alta însemnăză votulŭ din vorbă alŭ adunării județenesce din Dicio-Sân-Mărtinŭ, dĕcă nu învrăjbierea naționalităților?

Ētă ce dĕce Mocsary în prima sa broșură din anulŭ acesta cu privire la propunerea celorŭ din Sătmărŭ, cari cei dintĕi au cerutŭ sĒ se impună dare comitatensă în folosulŭ Kulturegyleturilorŭ:

„Propunerea însemnăză, că în fiecare comitatŭ Nemaghiarii sĒ fiă desnaționalizați cu banii lorŭ proprii, ea însemnăză că noi Maghiarii ne-vĕndŭ destui bani, fi luămŭ de unde fi găsimŭ. Acĕsta nu e nici cavalerescŭ, nici creștinescŭ, ci este o procedere păgănescă și jidovescă. Nu se pŭte contesta nici cu cea mai grosolană sofismă, că maghiarisarea se face numai în interesulŭ Maghiarilorŭ, fiind-că pe altă cale nu se potŭ înmulți. A face Maghiari din Români cu banŭ români, precum vrea comitatulŭ Sătmărului este o procedere la ale cărei consecințe în înfierbințela lorŭ patriotică de signrŭ nu s'au gânditŭ mai adĕncŭ. Este o procedere, care nu numai e de natură sĒ deștepte îngrijiri și sĒ întărețe la rezistență, ci se și provŭce cea mai adĕncă amărăciune”.

În comitatulŭ Tĕrnavei micĭ locuescŭ 44 mii de Români și 16 mii Sași, ăr Maghiari numai 21 mii. Dela 60 de mii de Nemaghiari se pretinde ca sĒ contribuescă pentru cultura specifică maghiară a celorŭ 21 de mii Maghiari. Este acĕsta mijloculŭ de a face pace aci acasă? N'avemŭ noi destule dări pe capulŭ nostru, din care se împărtășescŭ totŭ numai Maghiarii, sĒ mai contribuimŭ și pentru reuniunile lorŭ private?

Par'ca Ungurii Kulturegyletiști arŭ trăi în China nu în mijloculŭ Ardĕlului!

SĒ vedemŭ, ce va dĕce d-lŭ Tisza la hotărĕirea celorŭ din Dicio-Sân-Mărtinŭ, pe care odată a respins-o „din cause formale”. De-o va aproba, atunci doveditŭ va fi, că elŭ stă în conivență cu aceia, cari vorŭ sĒ învrăjbescă poporele din acestŭ statŭ.

Ministrulŭ englezŭ Churchill și crisa bulgară.

În diua de 2 Octomvre, ministrulŭ englezŭ lordulŭ Randolph Churchill ținŭ în Dartford o vorbire, din care reproducemŭ următoarele părți:

Multŭ mai serioasă pŭte decătŭ tŭte celelalte este situaȚiunea de față în Bulgaria. Speranțele noastre din tŭma trecută, când Salisbury era ministru de esterne, că unirea bulgară va desvolta sub prințulŭ Alexandru o naȚiune fericită și independentă, a cărei putere crescĕndŭ ar pŭte în fine aduce rezolvarea cestiunei orientale, suntŭ momentanŭ în cea mai mare parte nimicite. Unei conjuraȚiuni brutale și lașe i-a succĕsŭ sĒ smulgă Bulgariei pe conducĕtorulŭ ei, înainte d'a fi consolidată. Astăđi se pare că libertatea Bulgariei, precum și a Serbiei și României, este tare compromisă. Acĕstă serioasă cestiune deșteptă în Anglia mare atenȚiune. Afirmarea, că Anglia n'are nici unŭ interesŭ seriosŭ sĕu materialŭ în cestiunea acĕsta, mi-se pare prea slabă. Simpatia Angliei cu libertatea naȚiunilorŭ e vechiă și formĕză tradiȚionala politică esternă a Angliei. Europa are a mulțami parte mare din libertatea sa națională silințelorŭ engleze, prin care au fostŭ mântuite și Germania și Tĕr-rile de josŭ de despotismulŭ lui Filipŭ de Spania și alŭ lui Ludovicŭ XIV. Beaconsfield a mântuitŭ în 1878 tinerele libertăți ale statelorŭ balcanice, care erau aprŭpe sĒ cađă din puțulŭ relei administraȚiuni turcesce în loculŭ auto-craȚiei rusesce.

Vorbirea d-lui Tisza în parlamentulŭ ungarŭ arată, că susținerea libertății și independenȚii principatelorŭ duna-rene și a statelorŭ balcanice aparține cestiunilorŭ principale și de viață ale politicei austro-ungare. Anglia pŭte decĕ privi cu satisfacȚiune, că o putere, cea mai directŭ

și mai multŭ interesată, face începutulŭ în acĕstă mare lucrare internaȚională.

Salisbury a đisŭ în 1878 în Manchester, că sentinela austro-ungară stă pe culmi și politica tractatului din Berlinŭ, care garantĕză libertatea, va fi fără îndoială cu grije păzită. Orice modificări ne-ar permite în politica noastră esternă acestŭ faptŭ și întru câtŭ elŭ micșorează și risiculŭ nostru isolatŭ și autoresponsabilitatea noastră, pe aceea se pŭte consta, că actualulŭ guvernŭ nu se va abate deodată și în modŭ violentŭ dela amintitele principii ale politicei esterne. Suntŭ puteri europene, care caută seriosŭ și sincerŭ sĒ evite rĕsboiulŭ, pe când altele nu suntŭ situate atătŭ de norocosŭ și arată din timpŭ în timpŭ o tendință regretabilă și o procedere contentiosă, ba chiar agresivă.

E datorია guvernului englezŭ sĒ pună totulŭ în mișcare, pentru ca sĒ manțină cea mai bună și mai amicală înțelegere între tŭte statele străine și sĒ dea totdeuna sfaturi amicale și împăciuitoare, spre a împușina rivalitățile naționale și a rezolva în modŭ pacificŭ greutățile internaȚionale. Ividu-se însă împrejurări, a cărorŭ natură periculoasă ne-ar sili sĒ alegemŭ, atunci fără îndoială se vorŭ împărtăși de simpatia și de sprijinulŭ Angliei acele puteri, care caută pacea Europei și libertatea naȚiunilorŭ și intervenirea noastră în favoarea acelorora probabilŭ că va decide și fără măsură de forță. Politica noastră va urma o cale neschimbată și periculele unui amestecŭ oficiosŭ și unei iniȚiative de care nu e nevoie le va evita totŭ așa ca și o isolare egoistă și fri-cosă. Sperŭ seriosŭ, că ea va pŭte contribui la manținerea păcii și siguranței generale, care pe lângă aceea că suntŭ necesare pentru alte naȚiuni, suntŭ absolutŭ necesare progresului și prosperității imperiului britanicŭ.

Crisa bulgară.

Organulŭ panslavistŭ din Moscva „Sovremennia Izvestia”, spune că în Serbia esistă o partidă tare, care ținde a sili pe regele Milanŭ sĒ abdică, ca prințulŭ Bulgariei, spre a chema pe tronulŭ sĕrbŭ pe prințulŭ Nicolae alŭ Muntenegrului. Acĕstă partidă așteptă numai întŭrcerea regelui la Belgradŭ, spre a-și realiza planulŭ, de nu i se va pune ceva în cale. De aceea numita foie sfătuiește pe Rusia sĒ nu punĕ candidatura prințului Nicolae la tronulŭ bulgarŭ.

O corespondență din Viena zosită în Berlinŭ spune, că șgomotele, desmintite în România, despre o candidatură a regelui României pentru Bulgaria, suntŭ manopere panslaviste, care vorŭ sĒ semene neîncredere și sĒ inducă în erŭre opinia publică a Bulgariei.

„Morningpost” spune, că declaraȚiunea lordului R. Churchill, ce ținea crearea unei confederaȚiuni a statelorŭ libere din Balcani, întâlnește la Viena și la Roma o viuă aprobare.

„Times” dĕce că discursulŭ lordului Churchill este complimentulŭ englezescŭ alŭ discursului d-lui Tisza.

„Daily-News” dĕce că acestŭ discursŭ e semnulŭ noiei orientaȚiuni politice a torylorŭ în Orientŭ.

Guvernatorul generalŭ de curĕndŭ numitŭ, Ghalib-pașa, a sositŭ în Salonicŭ, misiunea sa principală este a face recrutările câtŭ mai repede și mai bine. Atătŭ din Asia, câtŭ și din Turcia europeană sosescŭ neconținutŭ recruți, cari își primescŭ instrucȚia în taberile dela Scoplie și Salonicŭ, sub comanda generalului Redjeb-pașa. Vinŭ și mulți Redifi. Transportulŭ se face cu 7 vapŭre. Din trupele rĕmase aici din timpulŭ conflictului grecŭ, 2 bataliŭne infanteriă și 1 escadronŭ cavaleriă, s'au dusŭ la Adrianopolŭ.

În Berlinŭ se dă mare atenȚia pregătirilorŭ militare turce la granița rumeliotă și se exprimă părerea, că acȚiunea turcescă nu confirmă credința într'o deplină înțelegere ruso-turcă.

„Journal des Dĕbats” ne spune de unŭ nou candidatŭ la tronulŭ Bulgariei: Alexandru Stoicovici Boyef Exarcu. D-lŭ Exarcu, dĕce numitulŭ diarŭ, e o notabilitate bulgară și nu pentru prima dată își pune candidatura la tronulŭ Bulgariei; a mai făcutŭ demersulŭ acesta și la finele rĕsboiului ruso-turcŭ, dĕr n'a fostŭ agreatŭ de diplomaȚii intruniți la Berlinŭ. Fi-va agreatŭ acuma? E greu a se afirma acĕsta.

putere a avută asupra d-lui procuror acuzator, încât a fost silit să țină și ce nu a voit, anume că nici densusul nu țină că Horia și Cloșca au omorât și aprins, ci oamenii de sub conducerea lor. Mare profesor este conștiința la fiesce care om! Totu cu această ocaziune am esperiat în disputa d-lui Vlassa cu un jude, când d-lui Vlassa afirma că opul d-lui Densușianu: Istoria despre Horia și tovarășii lui, este permisă în regatul Ungariei, judele nega a fi permis. Noi încă scim a fi permis, der spre mai o curată lămurire, sunteți rugați a ne lumina. Un participant. — Opul d-lui Densușianu a fost oprit la început, der în urma unei scrisori ce i-a adresat autorul d-lui ministru Tisza, opul s'a permis. Acesta s'o scie Români. Cei ce se prefacă că nu știu, voiesc numai să șicaneze pe bieții Români.

—x—

În privința afacerii militare din Cinci-Biserici se telegrafiază către „N. P. Journal”: „Vinerea trecută, locotenentul Christen și-a trimis martorii săi la Herbert, ca să-l provoce la duel pentru cuvântul „denunțare”, ce a declarat că l'a aflat abia acum din țiare. Herbert declară, că pentru o ofensă făcută în luna Iuliu nu mai poate da satisfacțiune în Octomvre, der în același timp declară că e gata a se supune sentinței unui tribunal de onoare. Acesta a și tractat cesțiunea pronunțându sentința, că Herbert n'are nevoie să dea satisfacțiune, deoarece a fost pre tărdu provocat; cu toate acestea Christen e destoinic de satisfacțiune. Christen va fi transferat din Cinci-Biserici la altă batalion. De altă parte se anunță, că afacerea Herbert nu e terminată. Loc. Christen a provocat la duel pe deputatul Komjathy pentru atacurile sale făcute cu ocaziunea interpelării. Secundanții lui Komjathy sunt deputații Iuliu Horvath și Ludovic Olay.

—x—

La 24 Septemvre n. și la 1 Octomvre n. în timpul retragerii militare cu muzică, s'a spartă cu petri câte o ferestră dela edificiul comandai militare de corp din Sibiu. Din cauza acesta s'au sistat retragerile militare cu muzică. Se țină că făptuitorii ar fi fost nisce copii.

—x—

„Revista Politică” serie: „În ziua de 10 Septemvre a. c. Luca Creangă, proprietar din Burdujeni și din Adăncata în România, voind să ia nisce fân de lângă Suceava, ce se afla pe un loc așa numit de demarcațiune, și care după cum pretinde Luca Creangă se ține de moșia lui, a fost arestat de către gendarmii din Suceava și se află în închisorea tribunalului din Suceava. S'a intentat proces pentru violarea hotarelor țării. D-lui Dr. Samuil Isopescu, avocatul lui Luca Creangă, ne spune, cumcă instrucțiunea procesului este finită și cumcă tribunalul în scurtă va hotări ziua de pertractare finală în audiență publică.”

—x—

Cetim în „România”: „Președintele expozițiunii din Craiova comunică, că expozițiunea din Craiova a cooperabilor din țară s'a amânât pentru 1 Maiu 1887, după cererea unanimă a consiliului general și al comitetului executiv de inițiativă privată al expozițiunii din Craiova. S'au luat măsuri serioase pentru asigurarea produselor trimise de exposanți a se conserva

Gazda casei nu-i a casă
C'a gurit (suiță) în sus la munte
Să facă scară de oară
Să urle (cobore) în jos la țară
Cu doriți (doniți) și cu ciubere
Să adure (adune) bucățele
La copti (copii) și la muere.

Pe lângă acestea și alte particularități se mai întrebunțeză de munten și cuvântul a oacea = aici, precum și s'o desu în loc de: s'a dusu, er în loc de bagagi, calabalicu, povară, se țină: tărhatu.

În munții apusen, cari în totdeauna au fost focarul de unde au pornit toate mișcările Ardelenilor pentru dreptate, libertate și naționalitate, se găsesc multe comori îngropate, der ar trebui să fii cineva să le descopere.

Negreșit nimenu nu-i incumbă mai mult sarcina de a se ocupa și a face chiar jertfe pentru scoterea la ivelă a acelor comori de mare valoare limbistică, ca institutelor noastre culturale.

Noi, cari nu avem pretențiunea de a ne ocupa de filologie, vom prezenta aci tot materialul așa brut cum s'a adunat din gura poporului, lăsând măestrilor sarcina de a-l studia și întrebuința.

Noi l'am adunat cum am putut; cei competenți fac-și datoria.

până la această nouă dată de deschidere. Localul expozițiunii se construiește cu activitate și va fi terminat în toamna aceasta.”

—x—

Astă s'era Mercuri se va juca la teatrul german: „Die Waise von Lovood”, dramă în două părți și patru acte, de Charlotte Birch-Pfeiffer. În această piesă va juca și noua membră a trupei d-șora Risa Erna, care escelează în rolurile de amoroasă.

De pe valea Someșului, August 1886.

Domnule Redactor! Sângele țese-se suie în cap, când vezi câtă răutate e în unii oameni și cum voiesc a trece de iubitori de nemul lor defăimându pe alții.

Astfel mi se întâmplă când cetii în numărul 150 al „Gazetei”, că unii Maghiari din Șomcuta în „Ellenzék” și în foia locală, redactată de un părinte călugăr, „Nagybánya és vidéke” publică un protest contra colorilor „romănesci” roșii-veneti folosite ca stindard cu ocaziunea primirii Episcopului de Gherla la sântirea bisericeii nou zidită din Pribilești.

Nu ar fi nimic de mirat în lucru chiar dacă s'ar fi folosit acelea colorii, pentru că numai omul rău-tăcios poate vedea în folosirea acelor colorii demonstrațiune contra patriei.

Pentru ca să se vedescă maliția, — deoarece ignoranță nu o pot numi, căci nu o pot presupune — acestor oameni, respective „Unguri din Șomcuta” le voi spune și fiesce care fost de față ar putea dovedi, că dumnilor „Unguri din Șomcuta” au vedit în praporele și ornatele bisericesci, cu care — după datină — a fost primit Episcopul, colorii contra patriei.

De bună seamă „bunii patrioți” nu au fost la st. liturgiă, căci trei popi erau îmbrăcați în vestminte, cari s'emanau roșu-galben-veneti și dacă „bunii patrioți” unguri din Șomcuta ar fi spus în pripă unui alt „patriot bun”, poate că cu gendarmii de față la sântirea bisericeii din Pribilești i-ar fi și scos afară pe toți trei din altar, căci deși nu era fiesce-care deosebit îmbrăcat în trei colorii romănesci, deră — mă rog — când au stat unul lângă altul se vedeau — fiind și într'o formă de înalt — ca tricolor.

O „bunilor patrioți”, departe a-ți ajuns când și praporele romănesci il judecați de stindard cu colorii contra patriei; dispuneți fabricanților ca de adă înainte felonele, patrafirele, mănecările și praporele din bisericile noastre să nu le facă decât numai din colorii roșu, verde și alb!

Mă tem că într'o bună dimineață ne vom trezi cu o ordinațiune ministerială și de felul acesta, căci ce nu e în stare să facă ministrul venetor de soboli.

Correspondentul.

Insciuțare.

În conformitate cu concludul adunării generale a „Asociațiunii transilvane”, ținută în acest an la Alba-Iulia, cu începere dela 1-a Ianuarie 1887, organul Asociațiunii „Transilvania” se va espeda gratuit tuturor membrilor Asociațiunii, cari plătesc taxele regulate. Ceea ce se aduce la cunoștință pentru orientare.

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută la 4 Septemvre 1886.

Iacob Bologa, v.-președ.

Ultime sciri.

Sofia, 4 Octomvre. Generalul a primit Sâmbătă s'era ordin dela Impărat să viziteze interiorul Bulgariei. El pleacă astăzi la orele deose, mergend la Rusciuc prin drumul Orhaniei și Plevnei. Dela Rusciuc se va duce la Varna și de aici la Filipopol, de unde se va întorce la Sofia. Această călătorie va ține vr'o două săptămâni. Guvernul bulgar menține data alegerilor, cari se vor face Dumineca viitoare, precum și condițiunile pentru punerea în libertate a oficerilor. Generalul Kaulbars, înainte de a pleca, va remite guvernului bulgar o notă care repetă că Rusia va considera alegerile ca nule, precum și orice hotărare ar lua marea Adunare.

Sofia, 4 Octomvre. Într'o întrevedere ce a avut-o corespondentul nostru cu generalul Kaulbars, câteva ore înainte de plecarea sa, acest din urmă ținu următorul limbaj: „Prezența mea la manifestațiunea de ieri se va interpreta în diferite moduri. Singura adevărată e această: Mă ocupam liniștit la mine cu regularea itinerariului călătoriei în Bulgaria ce o fac după ordinul împăratului, când cineva vine să mă anunțe, că un supus rus ar fi grav rănit la meetingu, precum și alte 2 persoane. Temându-mă ca conflictul se nu ia mai mare gravitate, mă hotărui să merg la fața locului să vorbesc direct cu autorii acestui fapt. Grupurile se risipiau deja când eu sosiam. Făcui semn tuturor să se apropie, arătându că voiesc să le vorbesc. Străbătu atunci mulțimea și după ce am deplăns actele comise, profitai de ocaziune pentru a esplica motivele Rusiei de a cere guvernului amânarea alegerilor și punerea în li-

bertate a oficerilor fără condițiuni. Astăzi guvernul a refuzat într'un mod formal aceste 2 puncte. Bine, der voiesc să știu dacă provincia e în aceeași stare de spirit. Facu o călătorie de statistică, pretutindeni voi întruni cu grupuri pe notabili și pe ceilalți locuitori, voi repeta același limbaj, care e foarte simplu: „Rusia nu va recunoște nici alegerile, nici adunarea”. Generalul n'are temă de manifestațiunii ostile, der dacă ar fi obiectul unui atac corporal, o sută de mii de oameni ar veni îndată.

Viena, 4 Octomvre. După părerea diarelor, Rusia ceru Germaniei și Austriei să sprijine cererile sale în Bulgaria, der a fost refuzată.

Viena, 4 Octomvre. După nisce sciri din Constantinople, Părta se arată satisfăcută de declarațiunile d-lui Tisza. Se așteptă la moderațiune din partea Rusiei și la abținerea Englierei.

Sultanul dorește pacea cu Rusia. El se încrede în asigurările Germaniei, că Rusia nu va merge mai departe ca în ultimul resbel. Se crede că influența Turciei se va mări în Rumelia.

Paris, 4 Octomvre. Se telegrafiază din Berlin către „Journal des Débats”: Discursul lordului Churchill nu e de loc considerat ca precursorul unei politici active.

Lord R. Churchill face greșelă crezându că Austria va lua vr'o inițiativă și a apreciat în mod inexact discursul d-lui Tisza.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.”)

SOFIA, 6 Octomvre. — Generalul Kaulbars a fost primit în Orhanie de o deputațiune, care i-a declarat că populațiunea are încredere în regență, că dorește să se facă alegerile, să se pedepsescă oficerii și să se facă urgentă alegerea principelui. Kaulbars răspunde că alegerea principelui este o afacere a Europei.

MADRIDU, 6 Octomvre. — Participatorii la ultima revoltă militară, cari fuseseră condamnați la morțe, au fost grațiat de regina.

DIVERSE.

Logodnă. — D-lui Nicolae V. Perlea din Brăila și d-șora Aurora U. Irimia, fidanțați.

Căsătorie. — D-lui Karl Zill, maior c. r., în retragere, și d-na Johanna Zill n. Hohstädter, căsătoriți.

Tablourile lui Rafael. — „România Liberă” primesce din Lausanne (Elveția) scirea, că magnificul tablou al lui Rafael: „Virginia încarnațiunii” (pe lemn, 63 cm. pe 51, figurile în picioare), iscalit și datat 1510, s'a vedit Sâmbăta trecută, pe prețul de 215,000 lei. Proprietarul acestui tablou era prof. Nicole care l'a cumpărat cu 50 lei dela un anticar. Actualul proprietar este d-na Arnaud d'Arriège. Cunoșcătorii din lumea artelor nu se miră de acest preț. Ne aducem aminte, că ultimii trei Rafaeli, vediti în anii trecuți, s'au ridicat la prețurile următoare: „Apolline și Marsias” a fost compărat de Louvre cu 200,000 franci. Micul „Studiu al Grațielor” s'a vedit ducelui d'Aumale pe preț de 625,000 franci; „Madona a Sf. Nicolae de Bari” a fost plătit de Galeria națională din Londra cu 175,000 franci (70,000 liv. sterl)

Bibliografie.

A esit de sub tipar: „Pravoslavia română față cu drepta credință română” în v'era anului 1886. Auctor: Dr. Nersel Marianu. Cernăuți, 1886. Format mare 8° de 72 pag., hârtă fină. Preț 1 leu (40 cr.)

Gazeta Săteanului, foia cunoșcitorului trebuințose agriculturului și poporului: apare în Rimnicu-Săratu, la 5 și 20 a fiă-cărei luni și costă pe an 10 lei, pentru străinătate 12 lei, pentru Transilvania 5 fl. Directorul fundator și proprietar: C. C. Datculescu. — Nr. 16 dela 20 Septemvre conține: Cronică agricolă: Constantin C. Datculescu. — Eeaux-Bonnes (O și de Iulie, urmare și fine): Maria Datculescu. — Recolta grăului Schreff square head în Franța și România: C. C. Datculescu. — Luzerna: C. C. Datculescu. — Necesitatea noțiunilor de medicină veterinară în învățământul rural: I. Stefan Furtună. — Una din cauzele decăderii agriculturii noastre: Galați. — Recolta grăului în 1886 în tota lumea: Compilator. — Catechismul agriculturii de C. de Coussin (urmare), Albinele și viermii de mătase. Atentatele dela 4 și 5 Septemvre: Sătucenul. — Din țară: D. — Din localitate: C. — Buletin comercial. Miscelanea: Un econom Română.

Numere singurate a 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena

din 4 Octomvre st. a. 1886.

Rentă de aur 4%	105.30	Bonuri croato-slavone	104.50
Rentă de hârtie 5%	94.25	Despăgubire p. dijma de	
Imprumutul căilor ferate		viat ungh.	98.50
ungare	—	Imprumutul cu premiu	
Amortisarea datoriei căi-		ung.	120.70
lor ferate de osti ung.		Losurile pentru regularea	
(1-ma emisiune)	100.35	Tisei și Segedinului	124.50
Amortisarea datoriei căi-		Renta de hârtie austriacă	83.85
lor ferate de osti ung.		Renta de arg. austr.	84.75
(2-a emisiune)	—	Renta de aur austr.	116.85
Amortisarea datoriei căi-		Losurile din 1860	140.40
lor ferate de osti ung.		Acțiunile băncii austro-	
(3-a emisiune)	—	ungare	861.—
Bonuri rurale ungare	104.60	Act. băncii de credit ung.	288.20
Bonuri cu cl. de sortare	104.60	Act. băncii de credit austr.	276.—
Bonuri rurale Banat-Ti-		Argintul — Galbin	
zișu	104.50	impărătesc	5.94
Bonuri cu cl. de sortare	104.50	Napoleon-d'ori	9.93
Bonuri rurale transilvane	104.50	Mărci 100 imp. germ.	61.52
		Londra 10 Livres sterlinge	125.50

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 Septemvre st. v. 1886.

	Cump.	vend.
Renta română (5%)	94—	95—
Renta rom. amort. (5%)	96 1/2	97—
» convert. (6%)	87 1/2	88—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	35—
Credit fonc. rural (7%)	104—	104 1/2
» » » (5%)	87 1/4	87 1/2
» » » (7%)	100 1/2	101—
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	82 1/2	83—
Banca națională a României 500 Lei	1025	1035
Ac. de asig. Dacia-Rom.	270	275
» » » Națională	215	220
Aur contra bilete de bancă	15.40	15.60
Bancnote austriace contra aur.	2.02—	2.03

Cursul pieței Brașov

din 4 Octomvre st. n. 1886.

	Cump.	Vend.
Bancnote românesce	8.49	8.51
Argint românesc	8.50	8.55
Napoleon-d'ori	9.88	9.92
Lire turcesce	11.20	11.25
Imperiali	10.20	10.26
Galbeni	5.90	5.94
Scrisurile fonc. »Albina»	100.50	101.50
Ruble Rusesce	120.—	122.—
Discontul	7—10 % pe an.	

DICTIONARUL GERMANO-ROMÂN

de **TEOCHAR ALEXI**

à 1 fl. 50 cr. séu 3 lei 50 bani exempl. edițiunea autorisată, se află până astăzi de vândare la următoarele librării:

- Brașov:** Tipografia Alexi, D. Nicolae I. Ciureu, H. Zeidner, A. Altstädter.
- București:** D. D. Sotschek & Comp., E. Graeve & Comp., Ig. Haiman, R. Watzina. (A. Cerny.)
- Budapesta:** D. Gustav Grimm, strada Hatvan, D. Sig. Robicssek strada coronei.
- Blașiu:** Librăria archidieceșană, Tipografia semin.
- Câmpulung (Bucov.):** D. Gabriel Storfer.
- Craiova:** D. H. Zamitca.
- Cernăuți:** D. Romuald Schally, D. H. Pardini li brăria Universității.
- Clușiu:** D. Iohann Stein.

- Făgărași:** D. D. Brüder Thierfeld.
- Iasi:** D. O. Hildebrandt, Frații Șaraga.
- Lugoși:** D. Adolf Auspitz.
- Năsăud:** Librăria Concordia.
- Oravica:** D. I. E. Tieranu.
- Orșova:** D. C. Böhme.
- Radautz:** D. Iacob Niderhofer.
- Sibiu:** D. W. Krafft, D. A. Schmidicke.
- Timișoara:** Librăria Polatsek.
- Viena:** D. D. Mayer & Comp. Singerstrasse 7. D. Wilhelm Frick librăria Curții, D. D. Gerold & Comp. D. Georg Szelinski librăria Universității.

A se cere exemplare din a opta séu a noua miiă.
Brașov, 9 (21) Iuliu 1886.

Tipografia ALEXI.

CANCELARIA NEGRUȚIU.

în Gherla — Sz. Ujvár — (Transilvania.)

DESCHIDE ABONAMENTE PE ANULŪ 1886 LA:

„Amiculū Familiei.“ Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și a 15-a și a unei în numeri câte 2—3 cōle; și va publica poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrale, studii sociale, asticoli scientifici, amēnunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețulū de abonamentū pe anulū întregū e 4 fl. pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotulū Românū.“ Diarū bisericescū, scolasticū și literarū. Va eși în broșuri lunare câte 2 3/4—3 1/4 cōle; și va publica articuli din sfera tuturorū sciințelorū teologice și între acestea de predicī pe Dumineci, sērbători și diverse ocașiuni, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețulū de abonamentū pe anulū întregū e 4 fl., pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale

Abonanții primesc unele premii de valōre și-și potū procura cu prețuri fōrte reduse tōte opurile din ediția nōstră.

— **Colectanții primescū gratis alū patrulēa exemplarū.** —

Totū acolo au apărutū și se află de vândare:

- Biblioteca „Săteanului Românū.“** Cartea I. II., III., IV. cuprindū materii fōrte interesante și amuzante. Prețulū la tōte patru 1 fl.; câte una deosebitū 30 cr.
- Biblioteca Familiei.** Cartea I. Cuprinde materii fōrte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.
- Carmen Sylva.** Prelegere publică tinută în sazele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoară, prof. gimn. Cu portretulū M. S. Regina României. Preț. 15 cr.
- Colectă de Recepte** din economiā, industriā, comerțu și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulū 50 cr.
- Apologiā.** Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paulū Hunfalvy despre cronica lui Gregoriu Gabr. Șincai. Prețulū 30 cr.
- Renascerea limbii românesce** în vorbire și scriere, invederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I., II., III. Prețulū broșurii I., II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Tōte trei impreună costă 1 fl.
- Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români.** De V. G. Borgovanū. Prețulū 15 cr.
- Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu.** Unū volumū de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.
- Trandafirī și viorele,** poesii populare culese și adnotate de Ioanū Popū Reteganulū. Unū volumū din 14 cōle. Prețulū 60. cr.
- Ifigenia în Aulida.** Tragediā în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.
- Ifigenia în Tauria.** Tragediā în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.
- Branda séu nunta fatală.** Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețulū 20 cr.
- Elū trebuie să se însōre.** Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulū 25 cr.

- Puterea amorului.** Nuvelă de Paulina C. Z. Roșinarū. Prețulū 20 cr.
- Numerii 76 și 77.** Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.
- Herman și Dorotea,** după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețulū 50 cr.
- Economia** pentru scōlele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.
- Petulantulū.** Comediā în 5 acte, după Aug. Kotzebue, tradusă de Ioanū St. Șulutiū. Prețulū 30 cr.
- Probitatea în copilăriā.** Schiță din sfera educațiunii, după Ernest Legouvē, membru alū academiei franceze. Prețulū 10 cr.
- Nu mē uita.** Colectiune de versuri funebreale, urmate de iertăciani, epitafii ș. a. Prețulū 50 cr.
- Tesaurulū dela Petrosa séu Cloșca cu puilū ei de aur.** Studiu arhiologicū, de Dionisiu O. Olinescu. Prețulū 20 cr.
- Indreptarū teoreticū și practicū pentru învățămēntulū intuitivū** în folosulū elevilorū normali (preparandiali), alū învățătorilorū și alū altorū bărbați de scōlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Gherla. Imprimeria „Aurora.“ 1885. Prețulū unui exemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. Acestū opū cu devisa: „Totū ce putemū arēta, sē arētāmū pruncilorū!“ — este dedicatū educatorilorū și învățătorilorū, plāpāndei generațiunii a plāpāndei generațiunii a poporului românū, a acelu poporū, ce s'a luptatū mai multū pentru limbă decātū pentru viață. Edițiunea acestui manualū în octavū mare cuprindēndū 341 pagini, tiparū garmondū e frumōsă și tare plăcută ochiului. În modesta nōstră literatură pedagogică, nu aflāmū nici unū opū, nici unū manualū întocmitū după lipsele scōlelorū nōstre în mēșura, în care este acesta; și trebuie să constatāmū cu

plăcere, că autorulū la redactarea acestui manualū a desvoltatū multū zelū impreună cu o rară diligență intențiune sinceră însoțită de unū studiu seriosū și îndelungatū prin ce s'a făcutū demnū de lauda și sprijinirea publicului românū, mai alesū a celorū în prima linie interesati, cărora nu hesitamū nici unū momentū a-lū recomanda cu tōtă căldura.

Manualū de gramatica limbii române pentru scōlele populare în trei cursuri, de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsăud. Prețulū 30 cr.

Manualū de stupăritū, de Ioanū Costinu. Cu 36 figurī explicative. Prețulū cu porto francatū 70 cr

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Miculū Mărgăritarū sufletescū. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesce frumōs ilustrată, pentru prunci scolarī de ambe sexele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesce. Prețulū unui exemplarū broșuratū e 15 cr. legatū 22 cr. legatū în pânză 26 cr.; 50 de exemplare broșate 6 fl., legate 9 fl., legate în pânză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru prunci scolarī de ambe sexele. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui exemplarū trimisū franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl. 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolicī și altă edițiune pentru greco-orientali. Sē se noteze: care edițiune sē cere.)

Visulū pré santei vergure Maria, a Născōtōrei de Dumneșeu, urmatū de mai multe rugăciuni frumōse. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui exemplarū trimisū franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Calendar pe anulū 1887. „Amiculū Poporului“ cu 50 cr. „Noulū Calendarū de casă“ cu 30 cr. și

„Calendarulū Calicului“ cu 36 cr. — adausū câte 5 cr. de portpostalū.